

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти **Заочна**
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань **23 «Соціальна робота»**
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **231 «Соціальна робота»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс **2-й**

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем громадського здоров'я

Протокол від
“28” серпня 2023 року № 14

Протокол від
“29” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв Віктор Андрійович - завідувач кафедри, д.мед.н., професор,
2. Мякина Олександр Володимирович – доцент кафедри, к.м.н., доцент

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Помогайбо Катерина Георгіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н., доцент
Професійні інтереси	Біостатистика, громадське здоров'я, доказова медицина
Контактний телефон	+38-097-680-92-40, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	kh.pomohaibo@knmu.edu.ua
Консультації	Середа, 16.00-17.00
Локація	Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Нестеренко Валентина Геннадіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Професійні інтереси, посилання на профайн викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)	Громадське здоров'я, public health, менеджмент охорони здоров'я, проектний менеджмент; Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk АСУ: http://31.128.79.157:8080/profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=1039 ORCID : 0000-0002-3773-9525
Контактний телефон	+38-095-30-71-170, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	vh.nesterenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	М'якіна Олександр Володимирович , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н., доцент
Професійні інтереси	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика. Методологія наукової роботи. Діловодство. Соціальна робота. Історія медицини.
Контактний телефон	+38-096-30-50-992, 057-707-73-88
Корпоративна пошта викладача	ov.miakina@knmu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Опис освітнього компоненту (анотація).

В процесі вивчення освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» здобувачі вищої освіти мають вивчити основні теоретичні поняття та підходи до проведення наукових досліджень, для чого в рамках освітнього компоненту передбачається вивчення основних питань: наука та її роль в розвитку суспільства; направлення та планування науково-дослідної роботи; наукова інформація; організація роботи науковця.; медико-соціологічне наукове дослідження, опанувати методи наукових досліджень та ознайомитись з особливостями організації і структури наукового дослідження; епідеміологічний аналіз; впровадження результатів наукових досліджень. Окрім того здобувачі вищої освіти мають вивчити основні питання з наукові публікації як форми оприлюднення результатів наукового дослідження; підготовки та загальних вимог до написання, оформлення та захисту наукового продукту; особливості підготовки рефератів, захист курсової та дипломної роботи та оформлення презентації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: займають важливе місце в програмі підготовки бакалаврів, готуючи їх до виконання бакалаврської роботи та підготовки за напрямом свого освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» та майбутньої професійної діяльності з соціальної роботи. пов'язано з питаннями, компетентностями і навичками, які здобувають здобувачі при вивченні таких освітніх компонентів, як «Основи медичних знань», «Менеджмент соціальної роботи», «Соціальна психологія».

Пререквізити: вивчення освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» передбачає попереднє опанування таких освітніх компонентів: «Менеджмент соціальної роботи», «Основи медичних знань».

Постреквізити: Основні положення освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів: «Соціальна робота в сфері громадського здоров'я», «Етика соціальної роботи», «Соціальна та демографічна статистика».

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5617>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є: Метою викладання освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» є опанування знаннями та уміннями щодо застосування закономірностей наукового пізнання, логічних законів та форм, рівнів методології, принципів і методів наукового пошуку, а також оформлення та представлення на захист результатів проведеного наукового дослідження.

1.2. Основні завдання освітнього компоненту:

- засвоєння знань: щодо видів науково-дослідних робіт та вимог ВАК України до наукових публікацій; стосовно законів і категорій логіки науки та логічними формами наукового мислення; про методологічні рівні, принципи і методи наукового пошуку.
- вироблення умінь:
 - у використанні методологічних рівнів та принципів у ході здійснення наукового пошуку;
 - щодо застосування методологічних принципів і методів наукового дослідження;
 - оформлення рукопису наукового дослідження та його презентації на захисті.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми освітній компонент забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

- Соціальні навички
- Лідерські якості
- Способи мислення.

Навчання за ОП дозволяє здобути соціальні навички як через фахові освітні компоненти, які містять в собі соціальні елементи для роботи за напрямом громадське здоров'я, блоку вибіркового дисциплін (які сприяють розвинення та вдосконалення способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей), так і через проходження виробничої (управлінської) практики, під час якої здобувачі освіти навчаються демонструвати толерантність, емпатію, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
			Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: 23 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин - 105	Спеціальність: 231 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
			2-й
		Семестр	
Годин для заочної форми навчання: аудиторних –10 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 95	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП: «Соціальна робота»	Лекції	
		- год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	8 год.
		Самостійна робота	
		год.	95 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: залік			

2.1. Опис освітнього компоненту.

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Наука та її роль в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види. Процес формування наукової школи	2	вступна
	Всього лекційних годин	2	

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Наука та її роль в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види.	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
2	Наукова інформація. Джерела наукової інформації.	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання
3	Медико-соціологічне наукове дослідження: форми, види, способи	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий

	отримання статистичної інформації..			контроль
4	Статистичні таблиці. Макети. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
Всього годин		8		

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вибір напрямлення та планування науково-дослідної роботи: формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.	8	Робота з літературою	Тестовий контроль
2	Патентний пошук. Творча діяльність та інтелектуальна власність.	8	Презентація	Письмове опитування
3	Джерела наукової інформації. Анкетування і його роль в зборі первинної інформації. Розробка та етапи анкетування.	8	Робота з літературою	Письмове опитування
4	Організація праці в науковій діяльності. Ефективність роботи науковця	8	Презентація	Тестовий контроль
5	Науково-дослідної частини по роботі зі студентами. Участь студентів в наукових дослідженнях.	8	Презентація	Письмове опитування
6	Етапи статистичного дослідження.	8	Робота з літературою	Письмове опитування
7	Розробка плану та програми, вибір об'єкту та предмету, бази дослідження. Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.	8	Презентація	Тестовий контроль
8	Макети таблиць. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.	8	Робота з літературою	Письмове опитування
9	Збір статистичного матеріалу. Визначення скринінгових тестів та їх класифікація. Визначення анамнестичних технологій. Заповнення облікових карток. Перевірка отриманих результатів. Статистичне групування отриманих результатів	8	Презентація	Тестовий контроль
10	Аналіз отриманих результатів. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій. Літературне та графічне оформлення результатів статистичного та соціологічного	6	Робота з літературою	Письмове опитування

	дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.			
11	Види та особливості епідеміологічних досліджень. Мета та завдання.	8	Презентація	Тестовий контроль
12	Підготовка та загальні вимоги до написання, оформлення та захисту наукового продукту.	7	Робота з літературою	Письмове опитування
	Всього годин	95		

Методи навчання:

1. Словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою.
2. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження.
3. Практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота.
4. Інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ №181 від 21.08.2021.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами вищої освіти кожної теми освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ЗНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ЗНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за загальну навчальну діяльність (ЗНД) у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються диференційованим заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4.23	169	3.45-3.46	138
4.97-4.99	199	4.19-4.21	168	3.42-3.44	137
4.95-4.96	198	4.17-4.18	167	3.4-3.41	136
4.92-4.94	197	4.14-4.16	166	3.37-3.39	135
4.9-4.91	196	4.12-4.13	165	3.35-3.36	134
4.87-4.89	195	4.09-4.11	164	3.32-3.34	133
4.85-4.86	194	4.07-4.08	163	3.3-3.31	132
4.82-4.84	193	4.04-4.06	162	3.27-3.29	131
4.8-4.81	192	4.02-4.03	161	3.25-3.26	130
4.77-4.79	191	3.99-4.01	160	3.22-3.24	129
4.75-4.76	190	3.97-3.98	159	3.2-3.21	128
4.72-4.74	189	3.94-3.96	158	3.17-3.19	127

4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання підсумкового заняття.

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття.

Підсумкове заняття передбачає тестові завдання, які виносяться на ПЗ і повинні бути розглянуті в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності, тощо.

Оцінювання освоєння практичних навичок, наведені у таблиці 2 «Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з освітнього компоненту», зокрема оцінювання практичних навичок, що додаються.

Таблиця 2

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з освітнього компоненту

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Кафедрою обрано підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компоненту.

Оцінка з освітнього компоненту виставляється лише здобувачам, яким зараховані усі заняття включаючи підсумкове заняття.

3.2. Питання до заліку:

1. Науковець та його роль у проведенні наукового дослідження. Організація його праці.
2. Індивідуальний план науковця та його затвердження.
3. Раціональна організація праці науковця в наукових дослідженнях та її обґрунтування. Визначення програми дослідження.
4. Графік виконання роботи науковця та його складові. Затвердження графіку.
5. Принципи організації праці у науковій діяльності.
6. Систематизація результатів наукового дослідження.
7. Способи отримання статистичної інформації. Спосіб безпосереднього спостереження.
8. Несуцільне дослідження. Види.
9. Послідовність виконання медико-статистичних досліджень. Елементи першого етапу статистичного дослідження.
10. Елементи програми дослідження та програми збору при проведенні першого етапу наукового дослідження.
11. Статистичні таблиці, основні поняття і елементи. Переваги табличного методу.
12. Склад статистичних таблиць. Правила їх побудови.
13. Види статистичних таблиць. Групова таблиця.

14. Етапи процесу побудови повноцінної статистичної таблиці. Другий етап статистичного дослідження.
15. Побудова статистичних таблиць на четвертому етапі. Формування присудка таблиці.
16. Економічна ефективність наукових досліджень та її результати.
17. Вибіркове спостереження і його мета.
18. Види ефективності науково-дослідних работ. Економічний ефект науково-дослідної роботи.
19. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Структура магістерської роботи.
20. Етапи процесу виконання курсової роботи.
21. Захист курсової роботи та послідовність її проведення.
22. Курсова робота та її частини. Характеристика підрозділу основної частини роботи.
23. Дипломна робота її основні завдання та загальні вимоги.

3.3.Контрольні питання:

1. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві. Назвіть процеси науки як діяльності людей.
2. Охарактеризуйте існуючі функції науки.
3. Що на Вашу думку є об'єктом і суб'єктом науки?
4. Дайте визначення науковій діяльності та перелічите її форми.
5. Опишіть що таке наукознавство. Дайте характеристику її розділам.
6. Охарактеризуйте складові елементи структури теорії (концепція, принципи, постулат, правило, факт, поняття, терміни, категорії).
7. Виникнення та становлення науки.
8. Класифікація наук, її призначення, мета та способи побудови.
9. Фундаментальні науки, їх характеристика.
10. Прикладні науки та їх значення в підвищенні ефективності народного господарства.
11. Охарактеризуйте принципи форми міжнародного наукового співробітництва.
12. Організація науки в Україні.
13. Організаційна побудова академічної науки та роль Національної академії наук України.
14. Управління наукою в Україні.
15. Структура науки як системи знань та визначення її окремих елементів, складових частин.
16. Охарактеризуйте суб'єкти науково-дослідної діяльності у вищому навчальному закладі.
17. Опишіть форми науково-дослідної роботи.
18. Розкрийте суть поняття науково-дослідної роботи студентів.
19. Опишіть завдання науково-дослідної роботи студентів.
20. Класифікація форм організації науково-дослідної роботи студентів у вузі.
21. Охарактеризуйте науково-дослідну роботу студентів у навчальному процесі. Опишіть види навчально-дослідної роботи студентів.
22. Роль семінарів у науково-дослідній роботі студентів у вузі.
23. Дипломна робота та виробнича практика як найвищий ступінь участі студента в науково-дослідній роботі.
24. Організація роботи студентського наукового гуртка та студентського бюро.
25. Керівництво науково-дослідною роботою студентів у вузі, її організація та планування.

26. Опишіть зміст і порядок розробки індивідуального плану науково-дослідної роботи студентів.
27. Що таке інтелект, захопленість і впевненість науковця?
28. В чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
29. З чого складається наукова організація робочого місця науковця?
30. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого? Які фактори впливають на цю ефективність?
31. Дайте визначення понять «наукове дослідження», «науково-дослідний процес».
32. Висвітліть класифікацію об'єктів наукового дослідження.
33. Дайте визначення понять «метод», «методика», «методологія».
34. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
35. Охарактеризуйте процес наукового дослідження
36. Висвітліть основні етапи науково дослідного процесу.
37. Дайте характеристику організаційного етапу.
38. Розкрийте сутність дослідного етапу наукового дослідження.
39. Стадії науково-дослідного процесу та їх характеристика.
40. Етапи виконання науково-дослідної роботи.
41. Роль бібліотеки в роботі дослідника.
42. Види літературних джерел економічної інформації, застосовуваних в наукових дослідженнях.
43. Зміст і роль апробації як завершальної стадії науково-дослідного процесу.
44. Роль інформації на етапах науково-дослідної роботи. Функції інформації.
45. Джерела інформації та їх класифікація.
46. Систематизація результатів наукового дослідження.
47. Структура звіту з науково-дослідної роботи.
48. Вимоги до подання формул, таблиць, ілюстрацій.
49. Нумерація цифрового та ілюстративного матеріалу.
50. Послідовність розміщення літературних джерел у переліку використаної літератури.
51. Елементи бібліографічного опису літератури в процесі науково-дослідної роботи.
52. Оформлення посилань на використані літературні та інформаційні джерела в звіті про науково-дослідну роботу.
53. Застосування комп'ютерної техніки в процесі впровадження результатів наукових досліджень.

3.4.Індивідуальні завдання:

Індивідуальна робота здобувачів під керівництвом викладача з освітнього компоненту «Основи наукових досліджень» проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел та інтернет-ресурсів, рекомендованих для опанування тем та вирішення навчальних завдань, підготовки доповідей або есе за ними; виконання ситуаційних завдань і практичних вправ з різних тем освітнього компоненту, виконання завдань (аналітичних, пошукових).

Здобувачі заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання і надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 5 днів до початку навчальної сесії. Виконання роботи передбачає пошук і опрацювання студентом теоретичного та аналітичного матеріалу з питань вивчення і систематизацію, здійснення узагальнень та формулювання обґрунтованих висновків.

Завдання для індивідуальної творчої роботи обирається здобувачом із запропонованого викладачем переліку. Також може бути самостійно запропонована тема, відповідно до його/її наукових чи навчальних інтересів. Така тема має бути обов'язково узгоджена з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання.

Робота має в повному обсязі розкривати зміст обраної теми, бути структурована та містити перелік використаних літературних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Презентація повинна мати обсяг 10-20 слайдів, бути належним чином оформлена (відповідно до загальноприйнятих вимог до оформлення наукових та навчальних презентацій). Робота має бути подана на перевірку у визначені строки. При виконанні і захисті роботи обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

Невідповідність змісту, занадто великий або малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недотримання вимог академічної доброчесності, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку, невпевнений захист роботи є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

Пропоновані теми індивідуальних творчих завдань:

1. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності
2. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук
3. Організація наукової діяльності в Україні
4. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення
5. Науково-дослідницька діяльність студентів
6. Вибір теми та реалізація наукового дослідження
7. Ефективність наукових досліджень
8. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень
9. Методи та техніка наукових досліджень
10. Методи емпіричного дослідження
11. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях
12. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
13. Спостереження як метод наукового дослідження.
14. Опитування як метод наукового дослідження.
15. Тестування як метод наукового дослідження.
16. Методи математичної статистики у наукових дослідженнях проблем фізичного виховання та спорту.
17. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
18. Техніка роботи зі спеціальною літературою
19. Загальні положення щодо виконання курсових та випускних робіт
20. Курсова і дипломна роботи, особливості виконання
21. Етапи роботи над дослідженням та оформленням курсової та дипломної робіт
22. Захист дипломної роботи
23. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження
24. Наукова публікація: поняття, функції, основні види
25. Наукова монографія, наукова стаття, теза доповіді
26. Реферат, доповідь, виступ, книги
27. Науковий апарат наукового дослідження.
28. Структура описової частини результатів наукового дослідження.
29. Правила оформлення списку використаних джерел.
30. Методика підготовки та оформлення публікацій до видання
31. Форми звітності при науковому дослідженні

3.6. Правила оскарження оцінки

В Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету (далі – Положення) термін апеляція вживається в значенні:

Апеляція – оскарження здобувачами освіти результатів підсумкового контролю.

Апеляція результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу.

Розгляд апеляції проводиться з метою вивчення об'єктивності виставленої оцінки. Головне завдання апеляційної процедури – подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань здобувачів освіти, уникнення непорозумінь та спірних ситуацій, створення сприйнятливих умов для розвитку та реального забезпечення законних прав і інтересів осіб, які навчаються.

Положення регламентує порядок створення апеляційної комісії, визначає принципи її роботи, процедуру апеляції.

Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, створення найсприятливіших умов для розвитку та реального забезпечення прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства України.

Здобувачі вищої освіти мають право подавати апеляцію на отриману підсумкову оцінку, що виставлена з освітнього компоненту.

Незадовільні оцінки, отримані здобувачем освіти уразі відсутності на підсумковому контролі без поважної причини (відповідно до встановленого в університеті порядку), оскарженню не підлягають.

Спірні питання стосовно оцінок, отриманих при складанні атестації, розглядаються екзаменаційною комісією.

Порядок створення та склад апеляційної комісії

Апеляційна комісія створюється для вирішення спірних питань, які виникли під час здійснення підсумкового контролю, і розгляду апеляції здобувачів освіти ХНМУ.

Апеляційна комісія створюється за наказом ректора ХНМУ, у разі надходження письмової заяви від здобувача освіти щодо оскарження результатів підсумкового контролю.

За дорученням ректора керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури готує проект наказу про створення апеляційної комісії, в проекті визначається голова комісії, заступник голови комісії, члени комісії, секретар комісії.

До складу апеляційної комісії входить проректор з наукової або науково-педагогічної роботи, директор навчально-наукового інституту якості освіти, начальник навчально-методичного відділу, керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури, гарант освітньої програми, науково-педагогічні працівники, які задіяні в реалізації відповідної освітньої програми (в т.ч. ті що викладають освітній компонент, оцінка з якого є спірною, але не проводили підсумковий контроль у даного здобувача), представники студентського самоврядування. Склад апеляційної комісії не менше 5 осіб.

Голова апеляційної комісії несе персональну відповідальність за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв здобувачів освіти щодо результатів підсумкового контролю, ведення справи, дотримання встановленого порядку документообігу.

Засідання апеляційної комісії вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.

Кожне засідання апеляційної комісії протоколюється. Протокол засідання скріплюється підписами голови і членів апеляційної комісії, які були присутні на цьому засіданні. Відповідальність за ведення протоколу засідання апеляційної комісії покладається на секретаря комісії (Зразок Протоколу засідання апеляційної комісії наведено у додатку 1 до цього Положення)

Робота науково-педагогічних працівників в апеляційній комісії виконується в рамках організаційної роботи та включається до відповідного розділу індивідуального плану.

Порядок подання заяви про апеляцію

До початку проведення підсумкового контролю керівник відповідного деканату, інституту, завідувач аспірантури, докторантури і клінічної ординатури доводить до відома здобувачів освіти зміст цього Положення.

Подання заяви про апеляцію (далі – заява) здійснюється здобувачем освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю. (Зразок заяви про апеляцію наведено у додатку 2 до цього Положення).

Здобувач освіти подає заяву до відповідного деканату, інституту, відділу аспірантури, докторантури і клінічної ординатури на якому він навчається. Керівник даного підрозділу реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає здобувачу освіти дату і місце засідання апеляційної комісії.

Якщо здобувач освіти, який оскаржує результати підсумкового контролю, бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмової роботи додатково не надаються).

Заява повинна бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше двох наступних робочих днів після її подання.

Заява, подана не в установлені терміни, розгляду не підлягає.

Заява реєструється в Журналі реєстрації заяв, який зберігається у навчально-методичному відділі.

Копія зареєстрованої заяви та витяги з наказу про створення апеляційної комісії і протоколу її засідання додаються до особової справи здобувача освіти.

Порядок розгляду заяви

Заяви розглядаються під час засідання апеляційної комісії. На одному засіданні апеляційної комісії може розглядатись декілька заяв.

Здобувач освіти, який подав заяву, має право бути присутнім на усіх засіданнях апеляційної комісії при розгляді його заяви. У випадку його відсутності секретарем комісії у протоколі засідання повинен бути зроблений відповідний запис.

Для розгляду заяви, керівником відповідного деканату, інституту, завідувачем аспірантури, докторантури і клінічної ординатури до апеляційної комісії подаються оригінали письмових робіт здобувача освіти з підсумкового контролю, роздрукований варіант комп'ютерного тестування, журнали обліку роботи академічною групою тощо.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився у письмовій формі, повторне чи додаткове опитування здобувача освіти апеляційною комісією заборонено. Апеляційна комісія розглядає та аналізує письмову роботу керуючись критеріями оцінювання відповідного освітнього компоненту.

При розгляді заяви щодо підсумкового контролю, який проводився в усній формі здобувачу освіти, за рішенням апеляційною комісії, може бути надана можливість повторно скласти підсумковий контроль під час засідання апеляційної комісії за новим білетом, з комплекту білетів з освітнього компоненту. Для об'єктивності та прозорості білет, за яким здобувач освіти вперше складав підсумковий контроль, вилучається з комплекту.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів «за» та «проти» приймається рішення, яке підтримав голова комісії.

Результатом розгляду заяви є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень:

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і не змінюється;

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на підсумковому контролі не відповідає рівню якості його знань з даного освітнього компоненту і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до діючої в ХНМУ шкали оцінювання результатів підсумкового контролю), але не нижчої за отриману на підсумковому контролі, за яким подана заява.

Якщо в результаті розгляду заяви апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нова оцінка знань здобувача освіти виставляється відповідно до шкали оцінювання результатів підсумкового контролю ХНМУ спочатку в протоколі засідання апеляційної комісії, а потім змінюється коректурним

способом - в письмовій роботі, у відомості успішності та заліковій книжці (індивідуальному навчальному плані) здобувача освіти).

При цьому здійснюється запис: “Оцінка змінена на підставі рішення апеляційної комісії від___ (дата), протокол №___”, голова апеляційної комісії (підпис).

Рішення апеляційної комісії заноситься до Журналу реєстрації заяв.

Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол засідання підписується всіма членами апеляційної комісії.

Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Здобувач освіти особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його заяви.

Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Документи стосовно роботи апеляційної комісії:

- апеляційні заяви щодо результатів підсумкового оцінювання;
- Журнал реєстрації апеляцій;
- протоколи засідань апеляційної комісії, зберігаються у навчально-методичному відділі згідно з нормативами документообігу ХНМУ.

Прикінцеві положення

Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання наказу ректора університету про внесення відповідних змін та доповнень або розробку нової редакції Положення.

Дати затвердження в установленому порядку нової редакції “Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету”, дане Положення втрачає чинність.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ.

Політика освітнього компоненту полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання здобувачами вищої освіти Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має перескласти викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,

- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента /-ки),
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Базова

1. Основи наукових досліджень і теорія експерименту : Навчальний посібник для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» / укл. Ю. Б. Капаціла, П. О. Марущак, В. Б. Савків, О. П. Шовкун. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2023. 186 с.

2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. –260 с.

3. Гефан Г.Д., Ширяєва Н.К. Основи теорії експерименту : навч. посібник. ІрДУШС, 2017. 136 с.
4. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / І.Ш. Невлюдов, Ю.М. Олександров, А.О. Андрусевич, О.О. Чала. Кривий Ріг: Криворізький коледж НАУ, 2019. 396 с.
5. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorh Chuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.

Додаткова

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaid. - ELSEVIER., 2017. – 450 p.
2. Donaldson`s Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017 – 374 p.
3. Писаренко Т.В. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2021 році: науково-аналітична доповідь / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. К.: УкрІНТЕІ, 2022. 93 с.
4. Jan Recker. Scientific Research in Information Systems: A Beginner's Guide (Progress in Is). Springer. 2021. 221 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейська база даних «Здоров'я для всіх»
<https://gateway.euro.who.int/ru/datasets/european-health-for-all-database>
- Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
- Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»:
<http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Журнал British Medical Journal www.bmj.com
- Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf)